

ცნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

ნაბეჭდის № 135.

პირა, 13 ივლისი 1903 წ.

ნაბეჭდის № 2207.

3 მანეთი და 50 კან. ღირს უთველ დღიური გაზეთი ცნობის ფურცელი კვირაში ორის სურათებიანის დამატებით, 1 ივლისიდან წლის დამთავრებამდე.

ს ი ძ ლ ქ რ ა

შვი ღამწა დრუბელი,
 არც მოშკალა, ადარც მცროსხედას,
 კანდუკურებს მიზარობს,
 დისა ტანსებრ მცროსეებს.
 ვინ ვიღვრე თაყსა... არ ჰქურობთ,
 სტრამურასაც ადარც მცროსეებს?!
 მწის ვლადიკლავო და გეორგი,
 ბოდოს სომ ისიც მკობებს!
 რათა ვძვებ ანდენს ვაჟის,
 მავაერს, ეს-და მარცებს...
 შხამი ჩამისხეს ღვირთში,
 მსმუყენ, თუმცა ვინც.
 ვინ და დგეს—სიცოცხლე მჭურის
 თუ შეც რამე მკვებს მსხინა.
 რად უნდათ ჩემი სიკვდილი,
 გაიგოს ვინცა მისინა!
 შხამის ისრებს მესიანს,
 გამაძეს გულის ფიცარი.
 თუ დამეშაოს მე რამა,
 ახლი მრისხავებენ ღვთისანი...
 ჩემთვის კეხის მანეგებელი
 სიხინე მჭურედეს მშისანი.
 ვიდა, არეინ შუგას მესუელი,
 შედგენი სუსტობენ მშისანი.
 სისიცილოდაც არ ჰქოფინისთ
 გრძელბენ ჩემსა დასანი.
 ამგვართი მიშეგესო, ვიძახი,
 ამეჯად ის-ღა ვიგანნი!

გუბა-ფაქველი.

სტ. ზუბაძაშვილი,
 რომელმაც თავდაზნაუბრების სკოლის შენობისთვის
 შესწირა 50,000 მან.

ეს უზანი ქალაქის განაპირად მდებარეობდა და ამისთვის ქალაქის ჩვეულებრივი ხმაურობა-მოძრაობა იმას არ აწუხებდა და ამასთან საკუთარის ძარღვის ცემით სცხოვრობდა.
 როდესაც ფილა ფელდაშვილი ცხენით თავის სახლს მიუახლოვდა, მაშინ მხოლოდ იმისი ღედა თათვლა და ცოლი თებრო-და წამომჯდარიყვენ კარწინ და გაჩუმებულნი ფიქრს მისცემოდნენ. ორივეს ფიქრის საგანს ფილა შედგენდა.
 კარგა შეზინდებული იყო, ოთახში ბნელიდა. პატარა, ორის წლის ილიც ღედის წინ ბუღარაობდა, გარს უკლიდა და ელიციკებოდა.

— აქა მშვიდობა!— მიესალმა ფილა ღედასა და ცოლს.— რა ბნელაში სხედხართ, ადამიანებო?— ამ სიტყვებთან ერთად გადმოიღო ორი ხურჯინი ცხენიდან და კარწინ დაავლო.

პატარა ილიც წაუტანა მამას და ასაყვანად ხელები გაუწოდა. ფილამ აიყვანა, გულში ჩიკრა პატარა და სახლში შეკვავა ცოლს.

— ეხლა აღარა გვიჭირს-რა, დედი: წლის სარჩო მზად არის. ნისილ არ მაძივცდა ოსტატე—ნათლიმამი, მაგრამ ეშმაკს შეგაფურთხა და გამბედა მოკცა. მამაგონა, რომ მამა-შენზედ ვალიც არის დარენილიო.

— ეხლა სად აპირობ, ფილა, სახელოსნოს გახსნის?— ჩაეთიხა პირმომიბრე კოლი.

— გადავწყვიტე გერ-გერობით შინ ვიმუშაო და, თუ მერე ღებრითი შემეწეო, ქვემო-ბაზარში გახსნი სამკველოს.

— ეხლავე რომ იქ გახსნა, შვილო, ის ეშჯობინება. მამი-შენის სახელი, იმისი ანგელოზი და დოვლათი იტრიალებს უნის სამკველოში. მტერს ნუ გააყინებ, გენაცვალოს დედა!

— რა ექნა, დედი, როგორ გახსნა ქვემო ბაზარში? ქირა საიდან ვაძლიო? განა არ იცო ჩვენი ავლა-დიდება: სულს იქით არა გაგვანინა-რა. იმოღენა ქირა საიდან უნდა მივცე!

დღეს სწორედ დღესასწაული იყო თათელ-ბაბოს ოჯახში: უხაროდით, რომ ფილა საქმეს დაადგებოდა და ლუკას იშოვნოდა. ამის მეტი ხომ არა უნდოდით-რა! პატარა ილიც, ითიქოს რაღაცას მგარნობო, უუტრებდა ვახარებულს ღედ-მამას, დიდი-ღედის და უშატებდა სიცილს: ხან უტყავდ გადოიკუკუკებდა, ხან ტახტზე წამოგორადებოდა, გადოკრთილ-გაღლოკრთილდებოდა და ამ ოჯახის სისხარულს იმისი უზანიყო

ფილოს დანაშაული

ამბავი

საღამო ხანი იყო. მზე ახლად ჩასვენებულიყო. მივილი უზანი გარედ გაიპოკრებოდა და ღღის სიციხისაგან დიოსე-ბელ-დამბედილი საღამოს სითია გულს იგრილებდა. ხნეირი დღესაკებებიც ერთად შეუტყუელიყვენ, „თათელ-ბაბოს“ (ასე ეძახდა თათელას მთელი უზანი) კარმიდამოს წინ ჩამომხსნად-რადყვენ და ღღისით შეკრებილო-შეთახულს კორებს ერთმანეთში ასაღებდნენ.

სიცილ-ხარხარი, ცელქობა აორკეცებდა, აელფერებდა და აშვეენებდა.

ფილო, თუმცა ლოგინში ჩაწეა, მაგრამ კარგა ხანს ტოკავდა. ოცნებობდა: როგორ აღებოდა აღრიანად, გააჩაღებდა ქუჩას, დაქრავდა კვირს და აქედან სახელიო ლუქვას გამოაცნა. დიხა, შეუწყვეტელ კაკა-კუქში ფილოს ძალა, სიმხვეე ისმოდა. ხელო პირველი შრომის დემიუტო იქნება ფილოსთვის. აქამომდე თუ მამის უშველებოდა, ხელოდან თვიონი არის თავის-თავის პატრონი, ჭირისუფალი ოჯახის. ხელოდან ფილო იწყებდა დამოუკიდებელს ცხოვრებას, ოჯახის უღელი მარტოს უნდა დაეძრა და მუდამ მარტოს ეტარებინა.

სანიკო ფაულელო-შვილი, მამა ფილოსი, ხელობით მუქდელი იყო. ქვემო ბაზარში ეჭირა ქირით ერთი თველი ოთახი და იქ შიშის წლის განმავლობაში თავის ჯანს ჰვლიდა და ცეცხლში ირუგებოდა იმისი პირი-სახე. მუქედელს სანიკოს ყველა იცნობდა როგორც კეთილს, სინდისიერს ადამიანს. არავის ახსოვს, რომ სანიკოს ფისთვისვე ცუდი სიტყვა ეთქვას. იგი დღითღამ გამოდიოდა. ფილოს მუქი შვილი არ ჰყავდა და სანამ წამოებდებოდა, სანიკო მარტო ეწეოდა ქაპანს.

სულ რამდენსამე კვირის (დალოკვილი) იყო ფილო, როდესაც მამა მოუყვდა. ორ-ოთახიანი სახლი დაუტოვა და ცოტათოდენი ვალი ნათლისა, რომლისგანაც რკინეულობას ზიდავდა. მამის და მარხვამ ფილოს ვალი ააღებინა და უფრო უკან დასწია იმისი ცხოვრება. დუქნის ქირის მღვეა ქვემო

ბაზარში საწელიწადო შვიქნა და ამისათვის იძულებული იყო გერ-გერობით მაინც სახლში ემუშავა და მერე, როცა საქმეს მოაგებებდა, დიქურდა დუქანსაც.

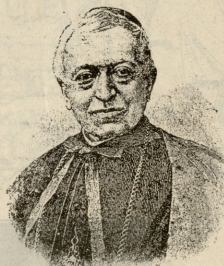
სანიკო მუქედელს თუშ-ხეცურებიც კარგად იცნობდნენ და საზაზულოდ ნამავოს, ნალს ცხენებისათვის იგი აწვდიდა. დამაზღვდა ერთის თვის განმავლობაში და გაემზავრებოდა ფშავ-ხეცურეთისაკენ. ეს ერთის თვის ნაშუაგარი თითქმის მთელის ზამთრის საკვებს აძლევდა სინიკოს. ეხლა კი ფილოს უნდა აესტუმრებინა ეს საქმე: უნდა მოეზაღებინა ნალ-ნამავალი და ხეცურეთისაკენ გამზავრებულიყო...

ირაკლია და შიშისუფალი უბანმა იყო გაღვივებდა. ყველა ფუთფუთებდა ზოგი იქვე ახლო კიდან წაყოს იღებდა, ზოგს

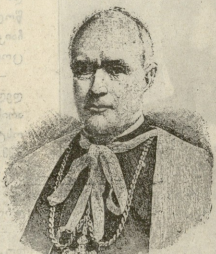
უმთავრესი კანდიდატები პაპის ტახტისა

კანდელია რამისელი

კანდელია კაკელაშვილი

კანდელია გორცე

კანდელია განტე

გაელო მხარზედ კაკა და დილის წყლის წყაროსკენ დაშველებულიყო, ზოგს საქონლის ნახიზში გარეკვა რგებოდა წილადა; რიგი სახლს უვლიდა. ერთის სიტყვით, მთელი საათობაბაბაბანთ უბანი მოძრაობდა, ხმაურობდა, სტოცხლობდა, საზოგადოდ, აქ სიოცხლე აღრე იწყებოდა და დამინდებისს სწყვებოდა. მზის ჩასვლისთანავე მიზნადრღებოდნენ და ამ მზრვიაც ეს უბანი ქალას არ წააგვდა...

ფილო ფაულელო-შვილისაც გაზურებინა დილა აღრიან ქუჩა და პერანგის აპირა მისდგომოდა რქანას, რათა იქიდან ადამიანისათვის საკირო ნივთი შეეკმნა. ფილოს კვირს გრდებდა ნაპერწკლები შორს იზნებოდა; ხმა ხომ ისეთი ძლიერი იყო, ისეთის ენერგიით ჰკვერავდა ფილო რქიანას, რომ შიშის უბანს ეღებოდა იგი. კვირის კაკა-კუქი მუტად შორს ვისმოდა...

ჯანით სასვე კაბუკი, სიხარულით, იმედით ამოჩაგებული საშუალოდ, ისე ძლიერად იწყებდა მკლავს, რომ გვგონებოდათ, რამდენიმე ადამიანი ერთად მუშაობს... ამასთან აშურებდა ფილო, რომ მუტი საქმე გაეკეთებინა გათენებისასვე, სანამ გრდოდა, თორემ მერე ზაფხულის სიტყვით დგებოდა და ისე გულიანად და ხალისიანად ველორ დაქრავდა კვირს. გამოცდილებით იცოდა, რომ რასაც გააკეთებდა, მხოლოდ შუადღემდის და ცოტასაც აგრილებინას. საღამო-ხანზედ, თუმცა ფილოს ხეითი ჩამოსდიოდა სახეზედ, ცეცხლში იაღებოდა; მაგრამ მიუხედავად ამისა, იმისი სახე მაინც სიხარულის ელფერი იყო შემოსილი; იცოდა, რომ ეს ნაკადულად ჩამოსვლი ოფლი შურად გარდაიქცეოდა...

ფილოს კვირის კაკა-კუქს მოსამართლის თანაშემწის ჩიზულოვის საზამთრისც მძღონა. ამ ხმაზედ გამოძლიერებოდა და პირ დაუბნელი გარედ გამოაგრდინიოყო, გრძელ ხალათ-წამოსხმული იდგა კარწინ და ყურს უვლიდა; საიდან მოდიოდა ეს შემაწუხებელი ხმა, გვეშურა ზეით და ფილოს გავზგუხებულს ქუჩას-კი წაადგა თავს.

— ფუ შენს ადამიანობას! — და ამ სიტყვებში გამოსახა თავისი ბაზა. გამოსტყა ფილოს კვირი და შორს ვადა სტყარცნა. — შენმა კაკუნმა ცოლ-შვილი დამიწოყო, ძილი დაჯიფურთაბო... გაუთენებელი წამოგვმალე. არ შეგეძლოს ცხრა საათამდე ხმაურობის ატება, გესმის?!

შეგყვარა და შინისაკენ დაეწეა გაბრაზებულად.

*) როცა შევიდრი ხელობას სრულად შეისწავლის, მაშინ ესტატი დალოკავს ხილზე ხელისადა.

ფილო სახტად დარჩა. პირველ ხანს გაიუმეხებოდა იყო, შემდეგ წამოიძაბა:

— ამაზედ უფლებურობა კიდევ შეიძლება, ადამიანებო! — მაინარდა მეზობლებს, რომელნიც ჩიზუხოვის ყვირილზედ შეგროვილიყვნენ. — ადამიანს თავის სახლში მუშაობა აღარ შეეძლება, განა გავიწილა სადმე ასეთი დამარცხება?!

— დაწყნარდი, შეილაო, გენაცვალოს დედა! ეგ დიდი კაცია, სამართალი ხელთა აქვს, მაგასთან შეგმა ამა რა ხელს ოცნდება.

— რა ვიცი, დაგვიბრძოვა კია მა ნიორამა? და! ლამის გადავტყპოსო. მგონი, მალე სიარულსაც ავკვირძალავს! — ჩაერია ლაპარაკში ერთი მეზობელი.

ლაპარაკში სხვებიც ჩაერინენ. ყველანი აელღელებინა ჩიზუხოვის ყვირილს. მთელი უბანი მუდამ მყუდროდ, თანამობით სცხოვრობდა. განხეთქილება არაფერზედ მოსილიდათ მეზობლებს. შურიც-კი, რომელიც მუდამ დასაბამია ბოროტებისას, შორს იყო მათზედ. რომ სთქვას კაცმა, შესაშურიც არა მქონდათ-რა ერთმანეთთან: ყველა თანაბრად ღარიბი იყო, ერთგვარად იცვამ-იხურავდა, სჭამდა და სვამდა.

მოსამართლის თანაშემწე ჩიზუხოვი ავადმყოფი, გამხმარი და ძარღვებ აშლილი ადამიანი იყო, ზეზეულად ხმებოდა და გვეგონებოდათ, ან ეხლა ამოუა სული, ან ეხლაო. მიუხედავად ასეთი ჯანისა, მაინც ხანგრძლივად სკოცხლობდა: შუა ხანს გადაცილებული იყო. ჩიზუხოს ჯავრი მოსდიოდა, რომ გარს ასეთი ჯანმრთელი, წითური ხალხი ეხვია: მთელი უბანი სძულდა და როგორც დაბნელებული, დაბალი ხალხი, რომელთაც იგი ტიტებებს ეძახდა.

მთელი უბანი დაფორაქებული და შემწინებული ჰყავდა ჩიზუხოს. მეზობლის ძალს რომ შეეყვანა ჩიზუხოვისათვის, მაშინვე მოაკლევინებდა. ასე რომ მთელს უბანში ძალის სისწილა გააქრო. კაცის კნაილიც კი ძარღვებს უშლიდა. უბანის გოგონები ხომ დაბრავებულ-დაბნელებულნი ჰყავდა: გა-

ერთს საღამოს, როდესაც ჩიზუხოვი სახლში ბრუნდებოდა, მკლავი-მკლავში გაყრილი თავის ცოლთან, მთელი უბანი გარედ იყო გამოშლილი. ყველა კარს გუნებაზედ იყო. ხნიერი ქალები ცალკე მოგროვილიყვნენ და ნაირ-ნაირ მოგონილს ამბებს უამბობდნენ ერთმანეთს. გოგონებს ცალკე მიიყვარათ თავი და იმაზედ ლაპარაკობდნენ, თუ როგორ წაიფილდნენ მთელი უბნის გოგონები ერთად თეთრ-გიორგში და გააფხვებდნენ სხვა სოფლის გოგონებს ბუჩუკი-დაირის დეკრით და „ღვეურ-მირზაუსლის“ თამაშობით.

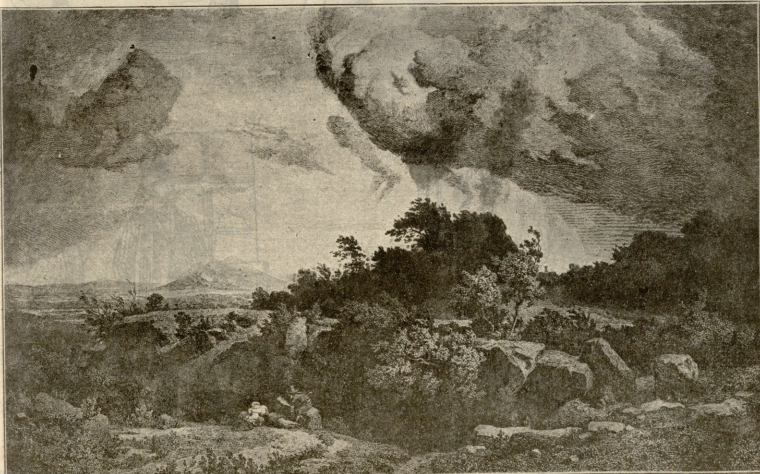
ჩიზუხოვი გასცილდა თუ არა პატარა ბიჭების გროვას, მაშინვე ასტყდა ერთი საშინელი ღრიანცული. ოცამდე ბიჭი იქნებოდა. ზოგი კატურად ჰქანოდა, ზოგი ჰყვეფდა, ზოგი ბლოადა და ზოგიც რაღაცა უცნაურს ხმად გაჰყოლა. — ყველა ერთად ამბარდა. ამს ზედ დაერთო გოგონების უნებური სიცილ-ხარხარი.

ჩიზუხომე იგრძნო, რომ ეს ყმული-ყვეფა იმისკენ იყო მიმართული, მოპურნდა, უნდოდა გაეღანძლა და ყურებიც აეწია „პატარა მემამოხეებისათვის“, მაგრამ იმათ უფვე თავს უშველეს და აქეთ-იქით მიიფანტნენ.

ჩიზუხოვის ბრძანების მეორე დღეს ფილომ გადამწყვიტა მუშაობა დაეწყო მზე რომ გაიმართებოდა. მაშინ ხომ, აღარაფის შეაწყებდა და, ფილოს ფიქრით, არც ძილის დრო იყო. ჯერ ისევ მზე არ ამოსულიყო, როდესაც მგობარმა გიგომ აუთარ გვერდით.

— ფილო, ფილო! დაქა მგ კერისა, რაც ძალი და ღონე გაქვს, და დაფორაქე, დაფეთე ი პირ ძალები. . . მავის გულსით უნდა ვახდე? მე რომ შენი ვიყუე ავასისინენ, როგორც გავიგებულს ბატს, მტენარა გველს; მაგან აგვე უნდა დაიბრავიკოსი?!

ფილოს თავმოყვარეობა, ისედაც შელახული, ეხლა უფრო გაძლიერდა შეილხა ამ სიტყვებით, მწვარი ვარ, ვაე-კაცი კი არა! მუშაობის გინზედ ვარ და ნიორა კი განისვენებს და ძილს

გა მოაქუსა. — სურათი შიარქრასა.

რეთ რომ ღარიბს დაცვრა ნდომოდათ აღინის გასანე ნელ, მაშინვე ჩიზუხოვი წივილ-კივილით გამოვარდებოდა და ჩაუშლიდა ლხინს. სამაგიეროდ მთელი უბანს სძულდა ჩიზუხოვი.

დაიფრთხობს, კერის ხმას რომ გავიგონებს!.* გაითქრა ფილომ და ბარბი მოერია...

მზე ამოსული იყო, როდესაც ფილომ ნელ-ნელა დაეწყო კერის მოძრაობა. იგი თან-და-თანობით შედიოდა მუშაობის

ხილისში და კვერის ცემის უმატებდა. ფილო დარწმუნებული იყო, რომ ესაა ალარვის შეაწუხებდა, მაგრამ იმის რომ ასე ეადრევებოდა, ჩიბუბოვს ჯერ ისევ ეძინა—ჯერ რვა საათი არც იყო.

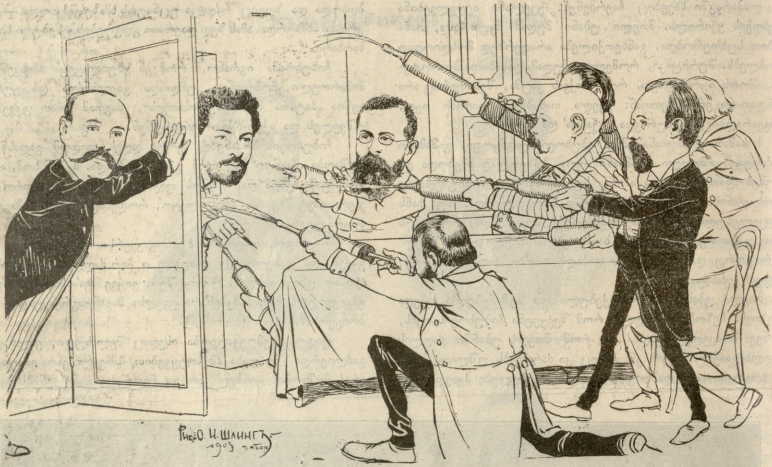
— როგორ, ვუთხარი ცხრა საათამდის არ იმუშაო-მეთქი და მე მიბრძვები?!. კიდევ არ გეასვენებს!.. — შეტლილია ჩიბუბოვმა და გაეარდა ფილოსკენ. — არ გითხარი, ძილს ნუ გვიფურთხოვ-მეთქი, შე ბრაციო, შენა! — სთქვა ესა და ხელი წაატანა კვერს.

— არ მეგონა, თუ აქამდის გეძინებოდათ...

— ხმა ვაიწყვიტე, შე ბრაციო, შენა!
 ფილო აყვილდა და აწითლდა. სისხლმა ძარღვებში მოძრაობას უმატა, სიბრაზისაგან თითქოს თავბრუსც ესმოდა. სტაცა ხელი მეორე კვერს და ჩიბუბოვს აუპართა დასატრეყელად. ჩიბუბოვის მოსამსახურემ ააცლინა ბატონს კვერი.
 ნახევარ საათს არ გაველო, რომ ორს პოლიციელს მიჰყავდა გაუთრებელი ფილო პერანგის ამარა.
 შეუპოვარს და სხვის მუედროების დამარღვეველს ფილოს თავი საპურობილეში ამოაუფინეს...

ავ. სოლოდაშვიდი.

ბვილისის ავთიამების კაბრონები

„ შორს, შორს, ჩვენ არ გვინდა კაზეტებში მუდანებლები!

— სული შემიხეთა ამ ბარიეტრმა, არ ექნა, წემისაყენ არ მიდის, წული კი არა გეჭებს ქუჩების მოსარწყავად!

— ეს რა საკვარავო სადგურია, ცხენების თაღდა და არა სადგური.
 — ზოფხელში ცხენები მიწლიორზე გეუბის(ბატონო, ტუელიაზდ პრძანებთი მუკას. ზამთარში კი, მართალია, ვებოთი ხოლდე.

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. ჯაბაღარი.